

HOÀN THIỆN LÝ LUẬN VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ CON ĐƯỜNG ĐI LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY, GẮN VỚI ĐẤU TRANH PHẢN BÁC CÁC LUẬN ĐIỀU XUYÊN TẠC CÁC VẤN ĐỀ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI VÀ CON ĐƯỜNG ĐI LÊN CHỦ NGHĨA XÃ HỘI Ở VIỆT NAM HIỆN NAY

Loại hình: Tạp chí

Hiện nay xu thế toàn cầu hóa, hội nhập và phát triển đưa các quốc gia đến gần nhau hơn, khoảng cách về không gian, địa lý gần như không còn là rào cản. Chính điều này giúp cho các giá trị toàn cầu có điều kiện lan tỏa sâu rộng hơn. Trong xu thế đó, Việt Nam có cơ hội để tiếp cận những giá trị nhân loại, có điều kiện để tham khảo các mô hình, học hỏi kinh nghiệm từ thực tiễn các quốc gia, trong đó có mô hình, kinh nghiệm xây dựng nhà nước pháp quyền thành công ở các nước phát triển. Đó cũng là cơ hội để Việt Nam nhìn nhận lại và hoàn thiện hơn mô hình nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa mà mình đã lựa chọn và đang xây dựng.

Từ khóa: Bản chất, đặc trưng; nguyên tắc tổ chức của nhà nước xã hội chủ nghĩa. Xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam.

Trong những năm qua, tình hình thế giới, khu vực có những diễn biến hết sức phức tạp; khủng hoảng chính trị ở nhiều nơi, nhiều nước; cạnh tranh về nhiều mặt ngày càng quyết liệt giữa các nước lớn tại khu vực; diễn biến phức tạp, khó lường, chưa từng có tiền lệ, vượt khỏi khả năng dự báo của các nước, nhất là đại dịch Covid-19 tác động đến tất cả các lĩnh vực trên toàn cầu. Cuộc xung đột kéo dài giữa Nga-Ucraina, các lệnh trừng phạt của Mỹ và các nước Phương Tây đối với Nga đã có những tác động bất lợi đến đất nước ta. Trong nước, chính trị - xã hội ổn định; quốc phòng, an ninh được tăng cường; kiên quyết, kiên trì đấu tranh bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, giữ vững hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Tuy nhiên tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một

bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên và tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí. Một số mặt xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa và các tổ chức chính trị - xã hội chuyên biến chậm.

Để tiến tới một nhà nước pháp quyền có hiệu lực pháp lý mạnh mẽ, theo Hồ Chí Minh vấn đề căn bản cốt lõi là phải nhanh chóng đào tạo, bồi dưỡng hình thành đội ngũ cán bộ, viên chức nhà nước có trình độ văn hóa, am hiểu pháp luật, thành thạo nghiệp vụ hành chính, có đạo đức cách mạng trong sáng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.

** Quan điểm của Đảng ta về nhà nước pháp quyền và xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa*

Quan điểm của Đảng ta về nhà nước pháp quyền và xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa là quá trình đúc kết, kế thừa có chọn lọc và vận dụng sáng tạo tư tưởng nhà nước pháp quyền trong lịch sử tư tưởng nhân loại và quan điểm chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về nhà nước, pháp luật kiểu mới vào thực tiễn xây dựng Nhà nước kiểu mới ở nước ta. Từ nhận thức lý luận và thực tiễn xây dựng nhà nước pháp quyền đã thể hiện rõ những quan điểm cơ bản của Đảng ta về nhà nước pháp quyền và xây dựng nhà nước pháp quyền, bao gồm:

Nhà nước pháp quyền là nhà nước thực sự của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân; Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp;

Nhà nước được tổ chức hoạt động trên cơ sở của Hiến pháp và pháp luật, bảo đảm tính tối cao của Hiến pháp và Luật trong đời sống xã hội;

Nhà nước tôn trọng, thực hiện và bảo vệ quyền con người; bảo đảm trách nhiệm giữa nhà nước và công dân, thực hành dân chủ gắn với tăng cường kỷ cương, kỷ luật;

Nhà nước do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo, đồng thời bảo đảm sự giám sát của nhân dân; sự giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên của Mặt trận;

Nhà nước thực hiện đường lối hòa bình, hữu nghị với nhân dân các dân tộc và các nhà nước trên thế giới trên nguyên tắc tôn trọng độc lập chủ quyền toàn vẹn lãnh thổ của nhau, không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau và cùng có lợi; đồng thời tôn trọng và cam kết thực hiện các công ước, điều ước, hiệp ước quốc tế đã tham gia ký kết, phê chuẩn;

Xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân phải trở thành định hướng, yêu cầu bao trùm toàn bộ tổ chức, hoạt động của nhà nước, đồng thời là trách nhiệm của Đảng, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên của Mặt trận và mọi công dân;

Đặc biệt trong tình hình mới hiện nay, Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (Bổ sung phát triển năm 2011) do Đại hội lần thứ XI của Đảng thông qua, đã xác định: “Nhà nước ta là *nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa* của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân. Tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân mà nền tảng là liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và đội ngũ trí thức, do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo. Tổ chức và hoạt động của bộ máy nhà nước theo nguyên tắc tập trung dân chủ, có sự phân công, phân cấp, đồng thời bảo đảm sự thống nhất của Trung ương”.

Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam là nhà nước mang bản chất giai cấp công nhân. Theo quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, bất cứ nhà nước nào cũng đều là nền chuyên chính của giai cấp thống trị. Giai cấp nào nắm quyền thống trị về kinh tế tất sẽ nắm quyền thống trị về chính trị, thông qua bộ máy nhà nước để duy trì và bảo vệ quyền, địa vị và lợi ích của mình đối với toàn xã hội.

Bản chất giai cấp công nhân, tính nhân dân, tính dân tộc của Nhà nước ta

hòa quyện vào nhau, được quán triệt, cụ thể hóa và thực hiện trên mọi lĩnh vực, trong mọi tổ chức, hoạt động của Nhà nước. Chỉ có nhà nước mang bản chất giai cấp công nhân, hoạt động theo quan điểm, đường lối của Đảng tiên phong của giai cấp công nhân mới đại biểu cho lợi ích chung của nhân dân lao động, toàn dân tộc.

Tính nhân dân của Nhà nước ta thể hiện: Nhà nước là của nhân dân, quyền lực thực sự ở nơi dân; chính quyền do nhân dân lập nên và tham gia quản lý; nhà nước thể hiện ý chí và nguyện vọng của nhân dân, cán bộ, công chức nhà nước là công bộc, là đầy tớ của nhân dân, tận tụy phục vụ nhân dân là bổn phận của Nhà nước và cán bộ công chức, viên chức nhà nước.

Những thành tựu trong xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam những năm qua:

Quan điểm và thể chế về Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa được bổ sung, hoàn thiện một bước quan trọng và cơ bản. Nhận thức của các cấp, các ngành, của cán bộ, đảng viên và nhân dân về xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân có bước phát triển. Quyền lực nhà nước là thống nhất, có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp. Chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy và cơ chế hoạt động của tổ chức bộ máy nhà nước được xác định rõ hơn và có những bước tiến trong hoạt động. Vai trò của pháp luật trong tổ chức và hoạt động của Nhà nước, trong quản lý xã hội ngày càng được đề cao. Cơ chế phân công, phối hợp và kiểm soát quyền lực trong tổ chức và hoạt động của Nhà nước được xác định rõ hơn và trong tổ chức thực hiện đã có những bước tiến nhất định.

Quốc hội có nhiều đổi mới, nâng cao chất lượng và hiệu quả hoạt động. Hệ thống pháp luật tiếp tục được hoàn thiện. Hoạt động giám sát của Quốc hội đã tập trung vào những vấn đề bức thiết, quan trọng của đất nước. Việc thảo luận, quyết định kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, ngân sách nhà nước, các dự

án, công trình trọng điểm quốc gia có chất lượng và thực chất hơn. Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Hội đồng Dân tộc, các ủy ban của Quốc hội có nhiều đổi mới về tổ chức, nội dung, phương pháp hoạt động; trách nhiệm các đại biểu Quốc hội được nâng cao hơn.

Chính phủ và các bộ tập trung hơn vào quản lý, điều hành vĩ mô và năng động giải quyết những vấn đề lớn, quan trọng. Cải cách hành chính tiếp tục được chú trọng và bước đầu đạt kết quả tích cực. Tổ chức thí điểm đổi mới về tổ chức chính quyền địa phương được tập trung chỉ đạo và tổng kết, rút kinh nghiệm.

Nhiều chủ trương, đường lối của Đảng về cải cách tư pháp được thể chế trong Hiến pháp, pháp luật và được triển khai thực hiện nghiêm túc, đạt kết quả quan trọng. Tổ chức bộ máy của tòa án nhân dân, viện kiểm sát nhân dân, cơ quan bảo trợ tư pháp tiếp tục được kiện toàn; chất lượng hoạt động có tiến bộ, bảo vệ tốt hơn lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân; hạn chế tình trạng oan, sai.

Những hạn chế trong xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam: Đại hội lần thứ XIII của Đảng, đánh giá: Tuy nhiên, chưa chế định rõ, đồng bộ, hiệu quả cơ chế phân công, phối hợp và kiểm soát quyền lực nhà nước ở các cấp. Tổ chức bộ máy và cơ chế hoạt động của các thiết chế cơ bản trong bộ máy nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa như Quốc hội, Chủ tịch nước, Chính phủ, hệ thống tư pháp còn những điểm chưa thực sự hợp lý, hiệu lực, hiệu quả. Chưa khắc phục được sự chồng chéo, vướng mắc về chức năng, nhiệm vụ giữa các thiết chế, làm ảnh hưởng tới sự thống nhất quyền lực nhà nước và hiệu quả hoạt động của Nhà nước. Hệ thống pháp luật thiếu đồng bộ, nhiều nội dung chưa đáp ứng yêu cầu xây dựng Nhà nước pháp quyền, còn chồng chéo; tính công khai, minh bạch, khả thi, ổn định còn hạn chế. Kỷ cương, kỷ luật trong quản lý nhà nước, thực thi công vụ còn nhiều yếu kém. Cải cách hành chính còn chậm, thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng yêu cầu; thủ tục hành chính còn phức tạp, phiền hà, đang là rào cản lớn đối với việc tạo lập môi trường xã hội, môi trường

kinh doanh lành mạnh, minh bạch, hiệu quả cho sự phát triển. Những hạn chế, khuyết điểm nêu trên do nhiều nguyên nhân, trong đó nổi bật là: Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa là vấn đề mới đối với nước ta. Sự phân định giữa vai trò lãnh đạo của Đảng và vai trò quản lý, điều hành của Nhà nước còn những nội dung chưa rõ; phương thức và cơ chế lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước ở các cấp còn nhiều điểm chưa được chế định rõ và phù hợp với nguyên tắc của Nhà nước pháp quyền. Tổ chức thực hiện pháp luật và pháp chế xã hội chủ nghĩa chưa nghiêm.

- Một số nội dung biện pháp xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay

Để tiếp tục xây dựng, hoàn thiện nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam, trong thời gian tới cần tập trung vào một số biện pháp cơ bản sau đây:

Một là, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Trong tổ chức và hoạt động của Nhà nước, phải thực hiện dân chủ, tuân thủ các nguyên tắc pháp quyền và phải tạo ra sự chuyển biến tích cực, đạt kết quả cao hơn. Xây dựng Nhà nước pháp quyền phải tiến hành đồng bộ cả lập pháp, hành pháp, tư pháp và được tiến hành đồng bộ với đổi mới hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả; gắn với đổi mới kinh tế, văn hóa, xã hội. Tiếp tục hoàn thiện cơ chế bảo vệ Hiến pháp và pháp luật.

Hai là, hoàn thiện thể chế, chức năng, nhiệm vụ, phương thức và cơ chế vận hành, nâng cao hiệu lực, hiệu quả của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Tiếp tục hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, tổ chức của Nhà nước theo quy định của Hiến pháp năm 2013, đáp ứng các đòi hỏi của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế. Nhà nước được tổ chức và hoạt

động theo Hiến pháp và pháp luật, quản lý xã hội bằng Hiến pháp và pháp luật, thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ. Phân định rõ hơn vai trò và hoàn thiện cơ chế giải quyết tốt mối quan hệ giữa Nhà nước và thị trường. Đẩy mạnh việc hoàn thiện pháp luật gắn với tổ chức thi hành pháp luật nhằm nâng cao hiệu lực, hiệu quả của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa. Bảo đảm pháp luật vừa là công cụ để Nhà nước quản lý xã hội, vừa là công cụ để nhân dân làm chủ, kiểm tra, giám sát quyền lực nhà nước. Quản lý đất nước theo pháp luật, đồng thời coi trọng xây dựng nền tảng đạo đức xã hội.

Xác định rõ cơ chế phân công, phối hợp thực thi quyền lực nhà nước, nhất là cơ chế kiểm soát quyền lực giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp trên cơ sở quyền lực nhà nước là thống nhất; xác định rõ hơn quyền hạn và trách nhiệm của mỗi quyền. Đồng thời, quy định rõ hơn cơ chế phối hợp trong việc thực hiện và kiểm soát các quyền ở các cấp chính quyền. Tiếp tục phân định rõ thẩm quyền và trách nhiệm giữa các cơ quan nhà nước ở Trung ương và địa phương và của mỗi cấp chính quyền địa phương.

Ba là, hoàn thiện tổ chức và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của bộ máy nhà nước.

Tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động của Quốc hội, bảo đảm Quốc hội thực sự là cơ quan đại biểu cao nhất của nhân dân, cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất. Quốc hội thực hiện tốt chức năng lập pháp, quyết định các vấn đề quan trọng của đất nước và giám sát tối cao, nhất là đối với việc quản lý, sử dụng các nguồn lực của đất nước.

Hoàn thiện cơ chế để nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của cơ quan dân cử, nhất là hoạt động lập pháp của Quốc hội, đại biểu Quốc hội, cơ chế giám sát, đánh giá đối với người giữ chức vụ do Quốc hội, Hội đồng nhân dân bầu hoặc phê chuẩn. Tăng cường hơn nữa sự gắn kết giữa giám sát của Quốc hội với kiểm tra, giám sát của Đảng, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội

và giám sát của nhân dân.

Hoàn thiện cơ cấu tổ chức Chính phủ, xác định rõ hơn chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Chính phủ là cơ quan hành chính nhà nước cao nhất, thực hiện quyền hành pháp, là cơ quan chấp hành của Quốc hội. Đẩy mạnh thực hiện Chương trình tổng thể cải cách hành chính nhà nước theo hướng xây dựng nền hành chính dân chủ, hiện đại, chuyên nghiệp, năng động, phục vụ nhân dân, hoạt động có hiệu lực, hiệu quả. Hoàn thiện thể chế hành chính dân chủ - pháp quyền, quy định trách nhiệm và cơ chế giải trình của các cơ quan nhà nước; giảm mạnh, bãi bỏ những thủ tục hành chính gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp. Đề cao đạo đức công vụ, trách nhiệm xã hội, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong chỉ đạo và thực thi công vụ của cán bộ, công chức; đẩy nhanh việc áp dụng chính phủ điện tử.

Tiếp tục đẩy mạnh việc thực hiện Chiến lược cải cách tư pháp, xây dựng nền tư pháp trong sạch, vững mạnh, dân chủ, nghiêm minh, từng bước hiện đại; bảo vệ pháp luật, công lý, quyền con người, quyền công dân, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức và cá nhân. Phân định rành mạch thẩm quyền quản lý hành chính với trách nhiệm, quyền hạn tư pháp trong tổ chức, hoạt động của các cơ quan tư pháp. Cụ thể hóa đầy đủ các nguyên tắc hiến định về chức năng, nhiệm vụ của Tòa án nhân dân và hoạt động xét xử. Tổ chức tòa án theo thẩm quyền xét xử; bảo đảm nguyên tắc độc lập, nguyên tắc tranh tụng trong xét xử, bảo đảm quyền bào chữa của bị can, bị cáo, của đương sự. Tiếp tục xã hội hóa một số hoạt động tư pháp và hỗ trợ tư pháp có đủ điều kiện. Viện Kiểm sát nhân dân thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp; được tổ chức phù hợp với hệ thống tổ chức của Tòa án; tăng cường trách nhiệm công tố trong hoạt động điều tra. Kiện toàn tổ chức cơ quan điều tra, xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của cơ quan điều tra. Nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của luật sư, hỗ trợ tư pháp.

Về chính quyền địa phương : Trên cơ sở bảo đảm tính thống nhất, thông suốt, hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính quốc gia, xác định rõ thẩm quyền, trách nhiệm quản lý nhà nước của mỗi cấp chính quyền địa phương theo quy định của Hiến pháp và pháp luật. Việc hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của chính quyền địa phương gắn kết hữu cơ với đổi mới tổ chức và cơ chế hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội ở các cấp. Hoàn thiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương phù hợp với đặc điểm ở nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt theo luật định.

Bốn là, chú trọng công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức.

Đảng tập trung lãnh đạo về đường lối, chủ trương, xây dựng tiêu chí, tiêu chuẩn, cơ chế, chính sách về cán bộ, công chức. Đẩy mạnh dân chủ hóa công tác cán bộ, quy định rõ trách nhiệm, thẩm quyền của mỗi tổ chức, mỗi cấp trong xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, có trình độ, năng lực chuyên môn phù hợp, đáp ứng yêu cầu của giai đoạn mới. Hoàn thiện tiêu chí đánh giá và cơ chế kiểm tra, giám sát, kiểm soát việc thực thi công vụ; xác định rõ quyền hạn, trách nhiệm của người đứng đầu cơ quan hành chính.

Rà soát, sửa đổi, bổ sung chính sách đối với cán bộ, công chức theo hướng khuyến khích cán bộ, công chức nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đạo đức công vụ, hoàn thành tốt nhiệm vụ; lấy bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, năng lực, hiệu quả thực thi nhiệm vụ để đánh giá, đề bạt, bổ nhiệm cán bộ. Xây dựng cơ chế, chính sách đãi ngộ, thu hút, trọng dụng nhân tài.

Đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu, hách dịch, cửa quyền; thực hành tiết kiệm trong các cơ quan nhà nước và trong đội ngũ cán bộ, công chức.

Năm là, luôn đứng vững trên lập trường quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tiếp thu có chọn lọc những giá trị phổ biến về xây dựng nhà nước pháp quyền trên thế giới.

Việc học hỏi kinh nghiệm, tìm tòi, nghiên cứu, chọn lọc, tiếp thu và phát triển một cách sáng tạo những tinh hoa, giá trị tiến bộ về nhà nước pháp quyền là một nhu cầu cần thiết khách quan. Tuy nhiên, học hỏi và vận dụng như thế nào cho có hiệu quả, thiết thực và phù hợp với Việt Nam là vấn đề không dễ dàng. Trong quá trình này, vấn đề có tính quan điểm, phương hướng là cần không ngừng khẳng định, phát triển và làm sâu sắc hơn quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng nhà nước xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân. Những quan điểm, nội dung và phương thức cầm quyền cần được Đảng ta nhận thức sâu sắc và vận dụng sáng tạo vào lãnh đạo xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa.

Xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam là công việc hoàn toàn mới mẻ, cần đến tính tích cực, chủ động và sáng tạo rất lớn của Đảng, tuyệt đối không thể rập khuôn theo các giá trị và mô hình xây dựng của các nước phương Tây với các mô hình và thể chế chính trị khác. Công cuộc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam phải bảo đảm nguyên lý của mối quan hệ giữa đảng cầm quyền và nhà nước pháp quyền. Vì vậy, yêu cầu đặt ra là Đảng phải luôn đảm bảo được tính chính đáng trong cầm quyền của mình thể hiện uy tín, sự tin tưởng, sự cuốn hút của Đảng đối với nhân dân; - Để xây dựng được hệ thống pháp luật đồng bộ, hoàn chỉnh, chất lượng cao, ổn định tương đối đáp ứng yêu cầu tổ chức, hoạt động của một nhà nước pháp quyền và chủ động hội nhập quốc tế phải khẩn trương rà soát hệ thống pháp luật hiện hành; xây dựng chiến lược, chương trình, kế hoạch xây dựng pháp luật, đổi mới quy trình xây dựng pháp luật; đổi mới và nâng cao chất lượng lập pháp của Quốc hội. Tăng số lượng các văn bản luật, giảm mạnh việc ban hành pháp lệnh; tăng tính cụ thể, tính khả thi của các quy định trong văn bản pháp luật.

Tiếp tục đổi mới tổ chức và hoạt động của Quốc hội, bảo đảm Quốc hội thực sự là cơ quan đại biểu cao nhất của nhân dân, cơ quan quyền lực nhà nước cao nhất. Quốc hội thực hiện tốt chức năng lập pháp, quyết định các vấn đề quan

trọng của đất nước và giám sát tối cao, nhất là đối với việc quản lý, sử dụng các nguồn lực của đất nước.

Hoàn thiện cơ cấu tổ chức Chính phủ, xác định rõ hơn chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Chính phủ là cơ quan hành chính nhà nước cao nhất, thực hiện quyền hành pháp, là cơ quan chấp hành của Quốc hội. Tiếp tục thực hiện chiến lược cải cách tư pháp, xây dựng nền tư pháp trong sạch, vững mạnh, dân chủ, nghiêm minh, bảo vệ pháp luật, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, bảo vệ lợi ích nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa .

Trên cơ sở bảo đảm tính thống nhất, thông suốt, hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính quốc gia, xác định rõ thẩm quyền, trách nhiệm quản lý nhà nước của mỗi cấp chính quyền địa phương theo quy định của Hiến pháp và pháp luật. Hoàn thiện mô hình tổ chức chính quyền địa phương phù hợp với đặc điểm ở nông thôn, đô thị, hải đảo, đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt theo luật định.

Phương thức lãnh đạo của Đảng phải phù hợp với nguyên tắc, tiêu chuẩn của nhà nước pháp quyền, nghĩa là sự lãnh đạo đó không làm cho hoạt động của các cơ quan, cán bộ, công chức nhà nước trái với thể chế nhà nước được ghi nhận trong Hiến pháp và pháp luật. Phân định rõ mối quan hệ giữa Đảng cầm quyền với nhà nước pháp quyền; Đảng lãnh đạo Nhà nước nhưng phải tuân thủ pháp luật của Nhà nước. Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, tập trung vào những vấn đề chủ yếu như: thực hiện tốt phương hướng Đảng lãnh đạo Nhà nước bằng đường lối, quan điểm, nghị quyết; lãnh đạo thể chế hóa, cụ thể hóa thành Hiến pháp, pháp luật, kế hoạch, các chương trình công tác lớn của Nhà nước; bố trí đúng cán bộ và thường xuyên kiểm tra việc thực hiện; Đảng lãnh đạo nhưng không bao biện làm thay Nhà nước, trái lại phát huy mạnh mẽ vai trò chủ động sáng tạo của Nhà nước trong quản lý đất nước và xã hội. Đồng thời, để tiến nhanh cùng với xu thế phát triển của xã hội hiện đại, sự cầm quyền của Đảng trong quan hệ với xây dựng nhà nước pháp quyền cần không ngừng được đổi mới: quyền lực chính trị

của Đảng gắn liền với quyền lực nhà nước và quyền lực của nhân dân.

Quân đội nhân dân Việt Nam là một bộ phận của Nhà nước, lực lượng chính trị tin cậy, công cụ sắc bén của Đảng và Nhà nước, có vai trò quan trọng trong bảo vệ và xây dựng Nhà nước. Xây dựng và bảo vệ Nhà nước là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị, của toàn Đảng, toàn dân, trong đó nhiệm vụ bảo vệ và xây dựng Nhà nước là trực tiếp, chủ yếu của lực lượng vũ trang nhân dân ta, mà quân đội là một lực lượng cơ bản, nòng cốt. Để góp phần xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay, quân đội cần tiếp tục nâng cao tinh thần phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân của mình, sẵn sàng chiến đấu hi sinh vì độc lập tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân. Cán bộ, chiến sỹ quân đội ta phải gương mẫu hơn nữa trong việc thực hiện chính sách, pháp luật của Nhà nước; tích cực, chủ động giáo dục, vận động nhân dân thực hiện tốt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách pháp luật Nhà nước; tích cực đấu tranh với những biểu hiện sai trái vi phạm luật pháp của Nhà nước, chống phá Nhà nước ta. Tham gia củng cố chính quyền ở cơ sở, nhất là ở những địa bàn xung yếu; góp phần giải quyết những điểm nóng, chống địch xuyên tạc, lợi dụng lời kéo, chia rẽ quân dân, quần chúng với chính quyền cách mạng. Làm tốt chức năng của một đội quân chiến đấu, công tác và sản xuất. Mặt khác, để hoàn thành tốt các nhiệm vụ được Đảng và Nhà nước giao cho, quân đội cũng phải tập trung nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của mình, trong đó lấy chất lượng chính trị làm cơ sở. Muốn vậy, quân đội cũng phải chủ động đổi mới, củng cố và tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa trong mọi hoạt động của mình; coi pháp chế là nguyên tắc tổ chức và hoạt động của các cơ quan đơn vị trong toàn quân, là nguyên tắc hoạt động của các tổ chức quần chúng trong quân đội và là qui tắc ứng xử của mọi quân nhân. Tất cả những việc làm đó, chính là quân đội đã góp phần vào việc xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện nay./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương (khóa VII)*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1995.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ (khóa VII)*, tháng 11-1994, Lưu hành nội bộ.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương (khóa VIII)*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1997.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương (khóa VIII)*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 1999.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VII; VIII; IX; X; XI, XII, XIII*.
6. Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, *Các chuyên đề bài giảng lý luận chính trị cao cấp*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
7. Lưu Ngọc Tố Tâm, “Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong xu thế hội nhập và phát triển”, *Tạp chí tổ chức nhà nước*, ngày 12/4/2018.
8. Nguyễn Văn Mạnh, *Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, lý luận và thực tiễn*: Sách chuyên khảo, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2010.
9. Nguyễn Phú Trọng, *Phát huy dân chủ, tiếp tục xây dựng nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.

THÔNG TIN CÁ NHÂN

Họ và tên

Năm sinh

Chức vụ

Giảng viên

Đơn vị

Số ĐT